

**Nota vooroverleg
Chw bestemmingsplan**

Oosterveld fase 2 en 3

Oktober 2020

Nr.	Overlegpartner	Datum	Inhoud overlegreactie	Reactie gemeente
1.	Waterschap Noorderzijlvest	5 augustus 2020	Het waterschap heeft geen inhoudelijke opmerkingen. Het waterschap gaat ervan uit dat de waterinfrastructuur wordt aangelegd overeenkomstig het opgestelde waterhuishoudingsplan.	De waterinfrastructuur wordt inderdaad overeenkomstig het waterhuishoudingsplan aangelegd.
2.	Veiligheidsregio Drenthe	10 september 2020	De brandweer adviseert om bij het ontwerp van de woonwijk ervoor te zorgen dat iedere woning via 2 onafhankelijke wegen bereikt kan worden. Bij het toestaan van doodlopende wegen adviseert de brandweer om contact op te nemen met hun om te bekijken wat mogelijk is.	Dit advies wordt meegenomen bij het opstellen van de verkavelingstekening. In de huidige verkavelingstekening is er geen sprake van doodlopende wegen.
3.	GGD Drenthe	17 september 2020	De GGD verwijst naar de doelstellingen die de gemeente heeft op het gebied van gezondheid. De uitdaging ligt er in om het thema gezondheid te vertalen in planregels. De GGD constateert dat de kernwaarden die ze in 2018 hebben gegeven op het vlak van gezondheid zijn overgenomen. Inmiddels zijn deze uitgangspunten geactualiseerd. Op basis van de kernwaarden doet de GGD een aantal adviezen: - Ten aanzien van duurzaamheid wordt geadviseerd aandacht te hebben voor de volgende onderwerpen: energieneutraal bouwen, klimaatadaptief bouwen, gasloos bouwen, beperken houtstook. - Bij de inrichting van het openbaar groen wordt gebruik gemaakt van een mix aan inheemse plant- en boomsoorten. Let bij aanplant ook op overlast gevende plant- en boomsoorten (allergie of de eikenprocessierups). Stimuleer bewoners om een groene tuin aan te leggen. - Bij een wadi is het mogelijk dat er zware metalen ophopen door afstromend regenwater en hechting aan het sediment dat kan ophopen in een wadi. Dit kan potentieel een gezondheidsrisico vormen. De GGD adviseert om hier rekening mee te houden bij het ontwerp van de wadi en bij beheer en monitoring. - Als er water in een wadi blijft staan kunnen er microbiologische ziekteverwerkers voorkomen. Hier kunnen maatregelen voor worden getroffen. - Ten aanzien van het aspect gezondheid zoals dat in het bestemmingsplan is verwoord geeft de GGD enkele suggesties die verkend kunnen worden. - Vanuit het onderwerp inclusie vraagt de GGD aandacht voor infrastructuur die voor iedereen goed toegankelijk is. - In de bodem kunnen eventueel gewasbeschermingsmiddelen zijn	De gemeente Noordenveld vindt het thema gezondheid belangrijk. Het integreren van gezondheid in de planvorming van ruimtelijke plannen gebeurt op verschillende niveaus. Zo houden we rekening met gezondheid en duurzaamheid bij het ontwerpen van de kavelindeling, aanbesteding, bouwrijp maken, enz. Op deze niveaus in de planvorming houden we ook rekening met de adviezen van de GGD. Concreet is er op dit moment bij het ontwerpen van de wadi's aandacht voor de adviezen van de GGD. Ook passen wij inheemse planten toe in Noordenveld. We zetten bij het vinden van nieuwe projectontwikkelaars in op energieneutrale woningen en het is wettelijk al verplicht om gasloos te bouwen. Ook dagen we ontwikkelaars uit om meer aan duurzaamheid te doen dan puur alleen te kijken naar de energiecomponent. Verder constateren wij dat de GGD een aantal adviezen geeft die verder gaan dat nu geldende wettelijke eisen voor de inrichting van woongebieden.

Nr.	Overlegpartner	Datum	Inhoud overlegreactie	Reactie gemeente
			opgehoopt. De GGD adviseert hierna onderzoek te doen. - Het gebied ten oosten van de wijk blijft in gebruik als landbouwgebied. Het eventuele gebruik van gewasbeschermingsmiddelen daar kan gezondheidsproblemen veroorzaken voor de wijk. De GGD adviseert daar aandacht voor te hebben. - De GGD adviseert dat geluidbelasting van de gevoelige bestemmingen in het plangebied onder de gezondheidskundige streefwaarde blijft. - Een gezonde leefomgeving is ook een veilige en schone leefomgeving. Hierbij is beheer, onderhoud en toezicht van de openbare ruimte van belang. De GGD adviseert om waar mogelijk gebruikers hierbij te betrekken. - De GGD adviseert om actief omwonenden te betrekken. Dit kan bijdragen aan maatschappelijke acceptatie en draagvlak.	Wij begrijpen dat het aspect gezondheid soms verder gaat dan de huidige wettelijke eisen. Dit zijn onderwerpen die op een hoger abstractie niveau binnen de gemeente aan de orde moeten komen. Dit krijgt waarschijnlijk vooral vorm onder de Omgevingswet waarbij thema's als gezondheid en milieu nadrukkelijker de aandacht krijgen. Specifiek in dit bestemmingsplan beperken wij ons tot de wettelijke normen die nu gelden.
4.	Provincie Drenthe	Geen reactie ontvangen		

Gemeente Noordenveld
De heer E. Mosterman
Postbus 109
9300 AC RODEN

Groningen	25 augustus 2020
Ons kenmerk	Z/20/034266
Contactpersoon	Jos Kleefsman
Uw e-mail van	5 augustus 2020
Uw kenmerk	-
Bijlage(n)	-

Onderwerp: Reactie voorontwerp bestemmingsplan 'Chw bestemmingsplan Oosterveld fase 2 en 3'

Geachte heer Mosterman,

Van u ontvingen wij het voorontwerp bestemmingsplan 'Chw bestemmingsplan Oosterveld fase 2 en 3' te Norg, met verzoek om een vooroverlegreactie. Graag voldoen wij aan uw verzoek. U ontvangt hierbij onze reactie.

Op de toelichting, verbeelding en de regels hebben wij geen opmerkingen. Wij gaan ervan uit dat de waterinfrastructuur wordt aangelegd conform het opgestelde waterhuishoudingsplan uit 2017. Op dit plan hebben wij eerder onze goedkeuring gegeven.

Vragen?

Hebt u hierover nog vragen? Neemt u gerust contact op met Jos Kleefsman, telefoonnummer 050-304 8911, e-mailadres j.kleefsman@noorderzijlvest.nl.

Met vriendelijke groet,

Len van Rosmalen,
manager Watersystemen en Waterveiligheid
namens het Dagelijks Bestuur van
het waterschap Noorderzijlvest

Aan Gemeente Noordenveld
t.a.v. Erik Mosterman
Adviseur Ruimtelijke Ordening

Datum: 17/09/2020
Ons kenmerk: M&G/MP/MdB/abU200208
Behandeld door: Mirjan Petrusma en Margriet de Boer
Onderwerp: Voorontwerp Chw Bestemmingsplan Oosterveld fase 2 en 3

Geachte heer E. Mosterman,

U heeft GGD Drenthe gevraagd om advies in het kader van vooroverleg betreffende het Chw Bestemmingsplan Oosterveld fase 2 en 3 te Norg. Wij baseren ons advies op het Voorontwerp Chw Bestemmingsplan Oosterveld fase 2 en 3 d.d.27-07-2020.

Uitgangspunt van de omgevingswet is 'Ja mits'. Het hanteren van de juiste planregels is daarom cruciaal. We zijn verheugd dat gezondheid bij verschillende onderwerpen in de toelichting van het Chw bestemmingsplan is belicht. Een gezonde leefomgeving kan bijdragen aan het realiseren van de doelstellingen die de gemeente Noordenveld op het terrein van gezondheid heeft gesteld.¹ Uitdaging is ons inziens om het uitgangspunt gezondheid verder te vertalen naar planregels.

Graag adviseren we hierbij op verdere mogelijkheden voor het gezonder inrichten van de leefomgeving. We gaan in dit advies in op de volgende thema's uit het Chw bestemmingsplan: Duurzaamheid; Groen en WADI-systeem; Gezondheid, Inclusie; Milieu- en omgevingsaspecten; Beheer/ onderhoud en Communicatie/ participatie.

¹ Huidige speerpunten in het gemeentelijke gezondheidsbeleid van de gemeente Noordenveld zijn:

1. Terugdringen van middelen gebruik
2. Stimuleren van meedoen, betrokken voelen, jezelf kunnen redden, in balans zijn.
3. Bevorderen van psychische gezondheid
4. Stimuleren van gezond gewicht en voldoende bewegen.

Kernwaarden gezonde leefomgeving

In de toelichting van het Chw bestemmingsplan zijn onze adviezen uit 2018 opgenomen. In 2020 zijn de Kernwaarden voor Gezonde leefomgeving geactualiseerd². De huidige kernwaarden voor Gezonde Leefomgeving zijn:

Woonomgeving:

- Kinderen groeien op in een rookvrije omgeving
- De leefomgeving draagt bij aan een gezond gewicht
- Voor iedereen zijn er – dichtbij en toegankelijk – aantrekkelijke plekken
- Wonen en druk verkeer zijn gescheiden
- Functies (wonen, werken, voorzieningen) zijn goed gemengd.
Overlastgevende bedrijven staan op afstand

Mobiliteit

- Actief vervoer (lopen en fietsen) is in beleid, ontwerp en gebruik de standaard
- Tussen kernen zijn goede (e-)fiets- en ov-verbindingen

Gebouwen

- Het binnenklimaat is prettig en gezond
- Er zijn voldoende betaalbare levensloopgeschikte woningen
- Minimaal één zijde (gevel) van een woning is aangenaam

Op basis van deze kernwaarden hebben we naar de toelichting en de planregels gekeken.

Gezondheidskundige aandachtspunten Chw Bestemmingsplan Oosterveld fase 2 en 3

• Duurzaamheid

In de toelichting zijn verschillende aspecten van duurzaamheid uitgewerkt. Een duurzame en gezonde leefomgeving kunnen heel goed hand in hand gaan. Meerdere uitgangspunten ten aanzien van duurzaamheid benoemd in het bestemmingsplan zullen een gezonde leefomgeving ten goede komen. We adviseren ook aandacht te hebben voor de volgende onderwerpen:

- Energieneutraal bouwen
Denk hierbij ook aan een gezond binnenmilieu
 - Een gezonde binnenluchtkwaliteit
 - Geluidshinder door duurzame installaties
- Klimaatadaptief bouwen
Wellicht kunnen doelstellingen als energieneutraal bouwen ook gekoppeld worden aan klimaatadaptief bouwen.
- Gasloos bouwen
- Beperken houtstook (vanwege fijn stof)
Overweeg het verbieden van (hout)rookgaskanalen in woningen.

• Groen en WADI-systeem

Bij de inrichting van het openbaar groen zal gebruik gemaakt worden van een mix aan inheemse plant- en boomsoorten. Groen in de leefomgeving heeft positieve effecten op de gezondheid. Door een mix van groen te gebruiken wordt er bijgedragen aan biodiversiteit. Let bij aanplant ook op overlast gevende plant- en boomsoorten (allergie of de eikenprocessierups).
Stimuleer bewoners om een groene tuin aan te leggen.

² GGD GHOR Nederland, [Kernwaarden gezonde leefomgeving](#), april 2020. Dit document van de kernwaarden is een 'levend document' dat steeds bijgesteld wordt. Toevoeging sinds de versie van 2018 is onder ander het thema mobiliteit.

Er zal een WADI-systeem in de wijk worden gerealiseerd. Een dergelijk systeem is gunstig voor het vergroten van het waterbergend vermogen van de bodem³. Hiermee draagt het bij aan het voorkomen van wateroverlast, wat ten goede komt aan een gezonde leefomgeving. Dergelijke plekken zijn uitnodigend voor kinderen om te spelen. Bij een WADI is het mogelijk dat er zware metalen ophopen door afstromend regenwater en hechting aan het sediment dat kan ophopen in een WADI⁴. Dit kan potentieel een gezondheidsrisico vormen. We adviseren om hier rekening mee te houden bij het ontwerp van de WADI en bij beheer en monitoring. In de beoogde situatie is het idee dat er geen water in het WADI-systeem blijft staan. We adviseren u te anticiperen op de mogelijkheid dat er water in de WADI blijft staan. Wanneer het wel mogelijk is dat er water in de WADI blijft staan en hierin gespeeld wordt raden we aan rekening te houden met het feit dat er microbiologische ziekteverwerkers kunnen voorkomen in het water. Hier kunnen maatregelen voor worden getroffen. GGD Drenthe kan u daar desgewenst verder over informeren.

- **Gezondheid**

We zijn verheugd te zien dat de kernwaarden gezonde leefomgeving zijn opgenomen in de uitgangspunten en ambities van het bestemmingsplan Oosterveld fase 2 en 3. Hieronder enkele voorbeelden die verkend kunnen worden om deze uitgangspunten en ambities te realiseren:

- Ten behoeve van een rookvrije generatie:
 - Rookvrije speelplaatsen, bushalte, openbare ruimtes.
- Ten behoeve van dichtbij en toegankelijk – aantrekkelijke plekken:
 - Bankjes langs looproute naar dorpskern.
 - Bankjes bij speel- beweegplekken.
- Ten behoeve van het uitnodigen tot bewegen:
 - Activerend meubilair en beweegtoestellen die beweging uitlokken (voor alle leeftijden).
 - Maak wandel- en fietsroutes aantrekkelijk, veilig en direct. In het bijzonder de oversteek over de Oosterveldsweg en aansluiting op veilige vervolg wandel- en fietsroutes naar de kern van Norg. En voldoende zichtbaarheid op de weg bij (gedimde) LED verlichting.
- Ten behoeve van goede menging van functies (wonen, werken, voorzieningen):
 - We adviseren te analyseren of de voorzieningen in Norg toereikend zijn voor de groei die de komst van de nieuwe wijk Oosterveld met zich meebrengt. Denk hierbij aan mogelijke overbelasting van de bestaande voorzieningen.
- Voldoende betaalbare levensloopbestendige woningen.
 - Denk aan een mix van koop- en huurwoningen geschikt voor bewoning in alle levensfasen en van verschillende prijsklassen.

- **Inclusie**

Het uitgangspunt van inclusie in het bestemmingsplan Oosterveld fase 2 en 3 is een belangrijke pijler voor een gezonde fysieke leefomgeving. Hierbij is ook een voor

³ Dirven-van Breemen E.M., Hollander A., Claessens J.W. [Klimaatverandering in het stedelijk gebied-Groen en waterberging in relatie tot de bodem](#). RIVM: Bilthoven, 2011

⁴ Verschoor AJ, Brand E. [Afspoeling van bouwmetalen: Risicobeoordeling van emissies van koper, lood en zink](#). RIVM: Bilthoven, 2008

iedereen toegankelijke leefomgeving van belang. Voor de wijk Oosterveld wordt uitgegaan van verkeersluwe woonstraten zonder stoep. Grasstroken zijn bedoeld als openbaar wandelpad. Dergelijke 'Shared spaces' hebben zeker voordelen, maar vragen ook om extra aandacht voor veiligheid en mobiliteit. Wij adviseren veiligheid en goede begaanbaarheid van de routes voor iedereen. Denk hierbij niet alleen aan de wegen in de wijk maar ook aan de aansluiting op de looproute richting de kern van Norg. Aandachtspunten zijn wat ons betreft:

- Trottoir met gelijkmatige bestrating die geschikt is voor mensen die minder mobiel zijn. Goed toegankelijk met kinderwagen, rollator, scootmobiel, rolstoel e.d.
- Begaanbaarheid van de zandpaden in alle seizoenen, ook voor minder mobiele mensen, met behoud van de cultuurhistorische waarde.

- **Milieu- en omgevingsaspecten**

Bodem:

Het plangebied Oosterveld is in gebruik geweest als akkerland. Hierdoor is het mogelijk dat in het verleden gewasbeschermingsmiddelen zijn toepast in het gebied die mogelijk zijn opgehoopt in de bodem en daardoor mogelijk tot gezondheidseffecten zou kunnen leiden bij de functie wonen met tuin. In het bodemonderzoek is het standaardpakket stoffen opgenomen. We adviseren om te analyseren of het historische gebruik van het plangebied aanleiding kan geven voor nader onderzoek t.a.v. gewasbeschermingsmiddelen.

Denk bij speelplekken/ plaatsen voor kleinschalige voedselproductie aan minimale bodemkwaliteit.

Bedrijven en milieuzonering:

Ten oosten van het plangebied liggen agrarische gronden. Mogelijk worden hier gewasbeschermingsmiddelen toegepast. Er is nog veel onduidelijk over de mogelijke gezondheidseffecten van gewasbeschermingsmiddelen die worden toegepast in de landbouw. In een recent rapport van de gezondheidsraad is het advies om uit voorzorg blootstelling van omwonenden aan gewasbeschermingsmiddelen zoveel mogelijk te beperken⁵. Wanneer op de agrarische gronden ten oosten van het plangebied gewasbeschermingsmiddelen toegepast worden adviseren we om de mogelijkheden te verkennen om blootstelling van omwonenden aan gewasbeschermingsmiddelen te beperken. We denken hierin graag mee. Goede communicatie tussen telers en omwonenden van landbouwpercelen kan hierbij ook een belangrijke rol spelen (bv. door vooraankondiging wanneer er gespoten wordt).

Luchtkwaliteit:

Fijn stof levert een belangrijke bijdrage aan ziektelast door milieufactoren. Fijn stof PM 10 en PM 2,5 ter plaatse van het plangebied voldoen aan de EU-grenswaarden. Op basis van de Grootschalige Concentratiekaart Nederland is de gemiddelde concentratie fijn stof PM10 ter plaatse van het plangebied <18 µg/m3 en de gemiddelde concentratie fijn stof PM2,5 <10 µg/m3.

De gezondheidkundige WHO waarde voor fijn stof PM 10 is 20 µg/m3 en voor PM 2.5 10 µg/m3. Daarbij moet worden aangetekend dat er geen grens is voor fijn stof

⁵ Gezondheidsraad. [Vervolgadvies gewasbescherming en omwonenden](#). Gezondheidsraad: Den Haag, 2020

waaronder geen nadelige effecten optreden⁶. Elke inspanning om de concentratie fijn stof in de buitenlucht te verlagen draagt bij aan een gezondere leefomgeving.

Geluid:

Uit eerdere akoestische onderzoeken is geconcludeerd dat het plangebied buiten de 48 dB contouren valt van de Donderseweg en de Peesterweg. De gezondheidkundige streefwaarde voor de cumulatieve geluidbelasting op de gevel van een gevoelige bestemming is 50 dB Lden en 40 dB Lnight met een maximale binnenwaarde van 33 dB Lden⁷. We adviseren dat geluidbelasting van de gevoelige bestemmingen in het plangebied onder de gezondheidkundige streefwaarde blijft. We benadrukken dat de gezondheidkundige streefwaarde een cumulatieve waarde is. Dat wil zeggen de werkelijke geluidbelasting van alle bronnen op de gevel van een gevoelige bestemming bij elkaar opgeteld, zonder juridische aftrek.

Beheer en onderhoud

Een gezonde leefomgeving is ook een veilige en schone leefomgeving. Hierbij is beheer, onderhoud en toezicht van de openbare ruimte van belang. Betrek waar mogelijk gebruikers. Denk daarbij ook aan maaibeleid bij speelplaatsen in relatie tot teken en aan hondenpoepbeleid.

Communicatie en participatie

Communiceer actief en betrek omwonenden in de fasen van planning, ontwikkeling, uitvoering, beheer en evaluatie. Dit kan bijdragen aan maatschappelijke acceptatie en draagvlak. We juichen het voornemen voor een participatieproces zoals beschreven in het bestemmingsplan toe. We adviseren om in dit participatieproces rekening te houden met werkvormen die geschikt zijn voor laaggeletterden.

Mocht dit advies nog om toelichting vragen dan maken we graag een afspraak voor een gesprek. We worden graag betrokken bij besprekmomenten in het vervolgproces.

Met vriendelijke groet,

Margriet de Boer
Adviseur gezondheidsbevordering

Mirjan Petrusma
Adviseur Milieu en Gezondheid

⁶ [Ambient \(outdoor\) air quality and health](#). WHO. Mei 2018.

⁷ Slob MJA Slob, Van Ballegooij MC, Breugelmans O, et al. [Omgevingsgeluid en gezondheid](#). GGD-richtlijn medische milieukunde. RIVM: Bilthoven, 2019.

Gemeente Noordenveld
t.a.v. het college van burgemeester en wethouders
Postbus 109
9300 AC RODEN

Veiligheidsregio Drenthe
Postbus 402
9400 AK ASSEN
brandweeradvies@vrd.nl
www.vrd.nl

ons kenmerk
U201388

uw kenmerk
Erik Mosterman

datum
10 September 2020

inlichten bij
Dirk van Dijken

telefoonnummer
06-53162890

email
dirk.vandijken@vrd.nl

onderwerp
Oosterveld Norg

Geacht college,

Op 10 september stuurde u het verzoek om een advies uit te brengen op bovengenoemd bestemmingsplan. In deze brief vindt u mijn advies.

Wij adviseren de volgende maatregelen

Zorg bij de uitrol van de woonwijk ervoor dat, ten aanzien van bereikbaarheid, iedere woning via 2 onafhankelijke wegen bereikt kan worden. Bij het toestaan van doodlopende wegen adviseren wij u om contact op te nemen met brandweer Drenthe om te bezien wat mogelijk is.

Tot slot

Heeft u nog vragen over deze brief, dan kunt u contact met mij opnemen. De contactgegevens vindt u bovenaan deze brief.

Met vriendelijke groet,
namens het algemeen bestuur van de Veiligheidsregio Drenthe,

Team Risicobeheersing

Bijlage:

- Onderdelen die van toepassing zijn
- Toelichting op onderdelen die van toepassing zijn

Bijlage 1 – Onderdelen die van toepassing zijn

De toetsing

Het plangebied is getoetst op de volgende onderdelen. In de bijlage vindt u een toelichting op de onderdelen die van toepassing zijn.

Externe veiligheid		
1.	<i>Bevi-inrichtingen binnen het plangebied</i>	Niet van toepassing
2.	<i>Bevi-inrichtingen buiten het plangebied</i>	Niet van toepassing
3.	<i>Bevt en route gevaarlijke stoffen</i>	Niet van toepassing
4.	<i>Buisleidingen</i>	Niet van toepassing
5.	<i>Plaatsgebonden risico</i>	Niet van toepassing
6.	<i>Groepsrisico</i>	Niet van toepassing
Overig		
7.	<i>Hoogspanningslijnen</i>	Niet aanwezig
Inrichting en ontwikkeling		
8.	<i>Bluswatervoorziening</i>	Voldoende
9.	<i>Waarschuwings- en alarmeringssysteem</i>	Binnen de dekking van het WAS-stelsel
10.	<i>Bereikbaarheid</i>	Aandachtspunt bij uitrol
11.	<i>Opkomsttijd</i>	Voldoet aan 15 minuten
Verantwoording Groepsrisico		
12.	<i>Advies</i>	Wel van toepassing

Bijlage 1 – Toelichting op onderdelen die van toepassing zijn

Inrichting en ontwikkeling

Bereikbaarheid

Belangrijk is bij de uitrol van de woonwijk dat ten aanzien van bereikbaarheid iedere woning via 2 onafhankelijke wegen bereikt kan worden. Bij het toestaan van doodlopende wegen adviseren wij u om contact op te nemen met brandweer Drenthe om te bezien wat mogelijk is.

Voor overige informatie wordt verwezen naar de handreiking Bluswatervoorziening en bereikbaarheid van het IFV